

1 TEÓRIA VYŠETROVANIA A PRAX VYŠETROVANIA

Teória vyšetrovania ako aj prax vyšetrovania predstavuje jednu z vedných disciplín zaoberajúcich sa trestnou činnosťou a prostriedkami jej odhaľovania a potláčania. Vývoj každej vedeckej disciplíny je formovaný predstavami o jej postavení v rámci systému určitého vedeckého poznania. V prípade teórie a praxe vyšetrovania ide o vývoj od praktickej činnosti, cez formovanie čiastkových vedeckých poznatkov, až po systematické objasňovanie spoločenských javov, procesov, udalostí a ich vzájomných súvislostí.

Zo skôr uvedeného možno teóriu a prax vyšetrovania vnímať ako ucelený systém zákonitostí, metód a foriem, ktoré vytvárajú základy pre jej ďalší odborný rozvoj.

Úvod do teórie vyšetrovania a praxe vyšetrovania obsahuje nasledovné okruhy:

- predmet teórie vyšetrovania a praxe vyšetrovania,
- systém teórie vyšetrovania a praxe vyšetrovania,
- metódy teórie vyšetrovania a praxe vyšetrovania.

1.1 Predmet teórie vyšetrovania a praxe vyšetrovania

Predmet teórie vyšetrovania ako aj praxe vyšetrovania v súčasnosti zahŕňa najmä:

- vymedzenie základných črt a štruktúry systému skrátenejšieho vyšetrovania a vyšetrovania,
- analýzu nástrojov, metód a spôsobov získavania a zhromažďovania informácií a dôkazov vrátane ich praktického uplatnenia v trestnom konaní,
- tvorbu metodických odporúčaní a návodov na zabezpečenie objektívneho priebehu jednotlivých úkonov v postupe pred začatím trestného stíhania a v prípravnom konaní,
- analýzu právnych základov skrátenejšieho vyšetrovania a vyšetrovania,
- analýzu právny základov dokazovania,
- analýzu právnych základov metodiky vyšetrovacích postupov,
- analýzu etiky v skrátenejšieho vyšetrovaní a vo vyšetrovaní,

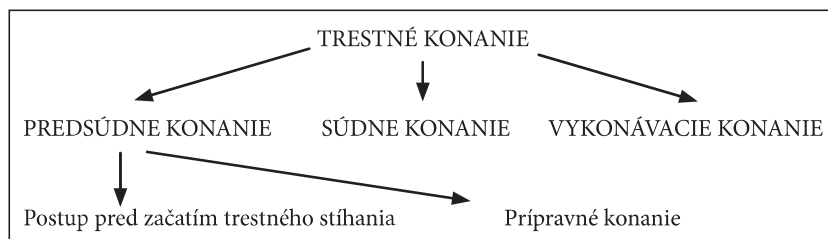
4 POSTUP PRED ZAČATÍM TRESTNÉHO STÍHANIA A PRÍPRAVNÉ KONANIE PRE ÚČELY TEÓRIE VYŠETROVANIA

Na úvod je potrebné uviesť, že činnosť povereného príslušníka a vyšetrovateľa je sústredená v rámci trestného konania do fázy predsúdneho konania. Táto fáza pozostáva z:

- A. Postupu pred začatím trestného stíhania a
- B. Fázy prípravného konania.

Trestným stíhaním sa však rozumie úsek trestného konania od začatia trestného stíhania po jeho právoplatné skončenie.

Pre lepšiu vizualizáciu a pochopenie štruktúry trestného konania uvádzame prehľadný obrázok.

A. Postup pred začatím trestného stíhania

Postup pred začatím trestného stíhania predstavuje zákonom upravený postup povereného príslušníka a vyšetrovateľa upravený § 196 až 198 TP. Poverený príslušník alebo vyšetrovateľ v tejto fáze predsúdneho konania predovšetkým zisťuje v zmysle a na základe trestnoprávnych kódexov či sa skutok stal a či má znaky trestného činu ako aj skutočnosť, aby boli trestné činy náležite zistené.

V trestnom konaní je dôležité dodržiavať princípy a základné zásady, ktoré vyplývajú z Ústavy SR a z Trestného poriadku. Vo fáze postupu pred začatím trestného stíhania je imanentnou zásadou **zásada *nullum crimen sine lege***, a teda zásada, že žiadny trestný čin bez zákona. Túto zásadu môžeme chápať v dvoch rovinách, a to:

- v rovine zákonnosti začatia trestného stíhania a
- v rovine zákonnosti vedenia trestného stíhania.

Rozhodnutia sú základnými procesnými úkonmi orgánov činných v trestnom konaní a súdov. Osobitný význam majú rozhodnutia, ktorými sa rozhoduje vo veci samej, a teda meritórne rozhodnutia.

Trestný poriadok rozlišuje tri základné formy meritórnych rozhodnutí, a to:

- rozsudok,
- trestný rozkaz a
- uznesenie.

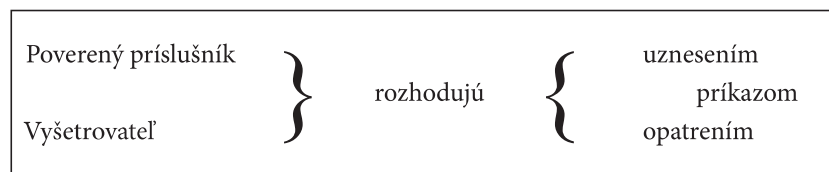
Okrem týchto rozhodnutí sa v rámci celého trestného konania používajú aj ďalšie formy rozhodnutí, a to:

- príkaz,
- opatrenie a
- špecifické rozhodnutia, ktoré nemajú povahu vyššie uvedených (napríklad obžaloba).

Podľa § 162 ods. 2 TP orgány činné v trestnom konaní (vo fáze postupu pred začatím trestného stíhania a prípravného konania) rozhodujú, ak zákon neustanovuje niečo iné alebo ak rozhodnutie nemá technicko-organizačnú alebo operatívnu povahu, uznesením. Príkazom rozhodujú, kde to zákon výslovne ustanovuje.

Orgány činné v trestnom konaní môže taktiež rozhodnúť aj opatrením, ktoré má zabezpečovaciu funkciu v trestnom konaní.

Pre lepšiu vizualizáciu a pochopenie štruktúry trestného konania uvádzame prehľadný obrázok.

4.4 Rozhodnutia formou uznesení v skrátrenom vyšetrovaní a vo vyšetrovaní

Najčastejšou formou rozhodnutia, ktorou rozhoduje poverený príslušník alebo vyšetrovateľ v skrátrenom vyšetrovaní alebo vo vyšetrovaní je uznesenie. Uznesenia môžeme deliť nasledovne.

Názov útvaru	
Číslo vyšetrovacieho spisu	miesto a dátum vydania uznesenia
U Z N E S E N I E	
<p>Podľa § 215 ods. 1 písmeno (<i>uviedenie príslušného písmena podľa Trestného poriadku</i>) Trestného poriadku trestné stíhanie, ktoré bolo začaté pre prečin/zločin/obzvlášť závažný zločin podľa (<i>paragrafové znenie s odsekou, poprípade písmenom Trestného zákona</i>), ktorého sa dopustil neznámy páchatel' tým,</p> <p>ž e</p> <p>dňa v čase od h až h v mieste skutku a popis čo neznámy páchatel' urobil (<i>odcudzil, poškodil, prechovával a pod.</i>), a to takým spôsobom, nasleduje opis konkrétneho skutku, čím poškodenému X.Y. uvedeným konaním spôsobil škodu (<i>uviesť akú, ak je spôsobená</i>).</p> <p style="text-align: center;">z a s t a v u j e m,</p> <p>lebo (<i>uviedenie zákonných dôvodov na zastavenie trestného stíhania</i>).</p>	
O D Ŏ V O D N E N I E	
<p>V odôvodnení je potrebné uviesť stručný opis doterajšieho priebehu skráteného vyšetrovania alebo vyšetrovania, skutkové a právne uvedenie skutočností, ktoré odôvodňujú zastavenie trestného stíhania.</p> <p>Poučenie: Proti tomuto uzneseniu je prípustná sťažnosť, ktorú je možné podať u vyšetrovateľa PZ do 3 pracovných dní od oznámenia uznesenia; sťažnosť nemá odkladný účinok.</p>	
Odtlačok pečiatky so štátnym znakom	
Poverený príslušník PZ/Vyšetrovateľ PZ	

<p>Uznesenie o zastavení trestného stíhania obligatórne obsahuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> – označenie orgánu, ktorý uznesenie vydal, – číslo vyšetrovacieho spisu, – dátum a miesto vydania uznesenia, – označenie uznesenia, – výrok (obsahuje aj útvár, na ktorý sa vec postupuje), – odôvodnenie, – poučenie o opravnom prostriedku, – označenie osoby, ktorá uznesenie vydala.
--

Pre lepšiu prehľadnosť a zhrnutie uvedených postupov v tejto kapitole uvádzame nasledujúcu tabuľku:

• **FÁZA POSTUPU PRED ZAČATÍM TRESTNÉHO STÍHANIA**

Meritórne rozhodnutia povereného príslušníka alebo vyšetrovateľa v postupe pred začatím trestného stíhania
• Uznesenie o odmietnutí
• Uznesenie o odložení
• Uznesenie o odovzdaní

• **FÁZA PRÍPRAVNÉHO KONANIA**

Meritórne rozhodnutia povereného príslušníka alebo vyšetrovateľa v prípravnom konaní, ak nie je vznesené obvinenie
• Uznesenie o postúpení veci
• Uznesenie o zastavení trestného stíhania
Rozhodnutie predbežnej povahy, ktoré má dočasný charakter
• Uznesenie o prerušení trestného stíhania
Procesné rozhodnutie v prípravnom konaní
• Uznesenie o začatí trestného stíhania
• Uznesenie o vznesení obvinenia